
Scenariusz zajęć dla uczniów klas I-III szkoły gimnazjalnej

Temat: „Poznaj Marię, dziewczynę,
która lubi mieć plan”

Scenariusz zajęć dla uczniów klas I-III szkoły gimnazjalnej

Temat: „Poznaj Marię, dziewczynę, która lubi mieć plan”

Uwagi ogólne dla prowadzącego

Przygotowanie do zajęć

- zapoznaj się z prezentacją „Przewodnik po autyzmie” i obejrzyj dołączone do niej filmy,
- przeczytaj scenariusz zajęć, spróbuj go przećwiczyć,
- w scenariuszu są miejsca, w których możesz spisać swoje uwagi i sporządzić notatki,
- zgodnie z uwagami ze scenariusza przygotuj materiały potrzebne do zajęć (np. wydrukuj kartę z twarzą Marii),
- wydrukuj odpowiednią ilość kart z zadaniami dla uczniów.

W szkole

- przygotuj salę: flipczart i taśmę klejącą lub klej/tablicę magnetyczną i magnesy, komputer z dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny,
- przygotuj materiały potrzebne w trakcie zajęć np. flamastry, karteczki samoprzylepne,
- proponujemy, żeby uczniowie nie siedzieli w ławkach, ale by ustawić krzesła bliżej tablicy np. w układzie teatralnym,
- upewnij się, że w sali, w której odbywają się zajęcia jest połączenie z internetem; jeżeli jest ono słabe, wcześniej przygotuj filmy do odtworzenia,
- w razie pytań prosimy o kontakt na adres: mariaija@synapsis.org.pl.

Powodzenia!

Scenariusz zajęć dla uczniów klas I-III szkoły gimnazjalnej

Temat: „Poznaj Marię, dziewczynę, która lubi mieć plan”

Cele zajęć:

- poznanie specyfiki zaburzenia, jakim jest autyzm,
- pogłębienie wiedzy uczniów na temat cech charakterystycznych osób ze spektrum autyzmu (relacje społeczne, komunikowanie się, zachowania, zainteresowania osób z autyzmem),
- zrozumienie problemów osób ze spektrum autyzmu i ich trudności w rozumieniu świata,
- uświadomienie różnorodności zaburzeń ze spektrum autyzmu,
- uwrażliwienie uczniów na osoby ze spektrum autyzmu, ich problemy i możliwości pomocy,
- pogłębienie wiedzy na temat samego siebie.

Przewidywane osiągnięcia:

Uczeń:

- wie, że autyzm jest jedną z niepełnosprawności,
- wie, że osoby ze spektrum autyzmu mogą funkcjonować na bardzo różnym poziomie,
- wie, że osoby z autyzmem mają problemy w zakresie relacji społecznych, komunikowania się i zainteresowań,
- potrafi podać cechy charakterystyczne dla wybranej osoby z autyzmem w zakresie relacji społecznych, komunikowania się i zainteresowań,
- uświadamia sobie w jaki sposób można pomóc osobie z autyzmem.

Pomoce do przeprowadzenia zajęć:

- komputer z dostępem do internetu, głośniki,
- link do filmu „Podróż Marii” <http://youtu.be/iY10l7pbe2o>,
- link do filmu „Inny szuka szczęścia” <http://youtu.be/DKthiOJalsI>,
- kilka egzemplarzy książki „Maria i ja”,
- wydruk rysunku twarzy Marii (załącznik nr 1),
- karty do ćwiczenia „Jesteśmy różni” (załącznik nr 2),
- flipchart, tablica magnetyczna, magnesy lub taśma klejąca,
- flamastry, klej,
- bloczek różnokolorowych kwadratowych karteczek samoprzylepnych,
- prezentacja multimedialna.

Scenariusz zajęć dla uczniów klas I-III szkoły gimnazjalnej

Temat: „Poznaj Marię, dziewczynę, która lubi mieć plan”

Materiał dodatkowy:

- materiały o autyzmie dla wolontariuszy prowadzących zajęcia.

Czas trwania zajęć: 2 x 45 minut

Przebieg zajęć:

1. Powitanie – slajd 1

- przedstawienie się wolontariusza,
- krótkie przedstawienie Fundacji Orange wspomagającej osoby z niepełnościami,
- krótkie przedstawienie Fundacji SYNAPSIS jako organizacji zajmującej się pomocą osobom z autyzmem,
- publikacja „Maria i ja” powstała z inicjatywy Fundacji Orange przy wsparciu merytorycznym Fundacji SYNAPSIS.

Notatki:

.....

.....

2. Wprowadzenie – slajd 2

- prowadzący wyjaśnia cel spotkania: zapoznanie i poszerzenie wiedzy na temat specyfiki autyzmu,
- prowadzący pyta, czy uczniowie znają lub kiedykolwiek spotkali jakąś osobę z autyzmem, zespołem Aspergera lub innymi zaburzeniami ze spektrum autyzmu.

Notatki:

.....

.....

3. Co to jest autyzm? – burza mózgów

- prowadzący przykleja na flipczarcie kartkę z rysunkiem twarzy Marii, jako przedstawicielki grupy osób z autyzmem. Pyta, czy uczniowie wiedzą coś na temat autyzmu, jakie mają skojarzenia z tym słowem,
- uczniowie dostają kolorowe karteczki samoprzylepne, na każdej zapisują jedno skojarzenie ze słowem autyzm lub znaną sobie informację na temat

Scenariusz zajęć dla uczniów klas I-III szkoły gimnazjalnej

Temat: „Poznaj Marię, dziewczynę, która lubi mieć plan”

autyzmu,

- prowadzący pyta o wnioski,
- uczniowie odczytują informację,
- po odczytaniu informacji z karteczki – podchodzą do tablicy i przyklejają ją wokół portretu Marii/lub prowadzący zapisuje tę informację na flipczarcie. Lista informacji zgromadzonych przez uczniów może posłużyć później do dyskusji.

→ **Uwaga dla prowadzącego:**

Jeśli uczniowie nic nie wiedzą na temat autyzmu wyjaśniamy, że podczas spotkania postaramy się przybliżyć im jest, czym jest autyzm.

Notatki:
.....
.....

4. Autyzm jest niewidoczny – slajd 3

- prowadzący prezentuje zdjęcia różnych osób, wśród nich znajdują się osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu,
- **Pytanie:** Która z tych osób ma autyzm? Wśród zdjęć znajdują się fotografie osób z autyzmem.

→ **Uwaga dla prowadzącego:**

Osoby z autyzmem to chłopiec zasłaniający uszy i dziewczynka przy ścianie.

Wniosek: autyzm jest „niewidoczny”. Często nie można go rozpoznać po samym wyglądzie osoby.

Notatki:
.....
.....

5. Przedstawienie postaci Marii. Prezentacja książki – slajd 4

Prowadzący nawiązuje do poprzednich punktów i prezentuje książkę „Maria i ja”. Wyjaśnia, że jest to historia o jednej z osób z autyzmem. Książka została napisana i narysowana przez ojca Marii.

Scenariusz zajęć dla uczniów klas I-III szkoły gimnazjalnej

Temat: „Poznaj Marię, dziewczynę, która lubi mieć plan”

6. Poznajmy Marię – slajd 5

- prowadzący krótko przedstawia postać Marii:
 - Maria jest prawdziwą postacią, obecnie skończyła 18 lat i mieszka w Hiszpanii. Razem ze swoimi rodzicami jest bohaterką filmu dokumentalnego przedstawiającego jej życie. Film nosi tytuł taki sam jak prezentowana książka. Zdjęcie na prezentacji pochodzi właśnie z tego filmu,
- wyjaśnienie, że nie możemy przedstawić filmu dokumentalnego, ale możemy poznać Marię, oglądając inny film – animację zrobioną na podstawie rysunków wykonanych przez ojca Marii.

Notatki:
.....
.....

7. Prezentacja filmu animowanego „Podróż Marii” – slajd 6

- prowadzący wyjaśnia, że film przedstawia charakterystykę funkcjonowania dziewczyny. W momencie gdy był tworzony. Maria miała 15 lat, stąd podany w nim jest inny wiek,
- zadaniem uczniów jest przyjrzenie się najbardziej charakterystycznym cechom Marii.

Notatki:
.....
.....

8. Rozmowa na temat filmu. Co uczniowie zapamiętali na temat funkcjonowania Marii

- wyjaśnienie, że Maria jest osobą o głębszych problemach rozwojowych: słabo mówi i ma trudności z rozumieniem mowy, używa obrazków do komunikowania się, ma problem z rozumieniem emocji innych ludzi, ma powtarzalne zachowania i rytuały, nie lubi zmian,

Notatki:
.....
.....

Scenariusz zajęć dla uczniów klas I-III szkoły gimnazjalnej

Temat: „Poznaj Marię, dziewczynę, która lubi mieć plan”

9. Prezentacja fragmentu filmu „Inny szuka szczęścia” o młodym człowieku z zespołem Aspergera – slajd 7

- prowadzący wyjaśnia, że osoby ze spektrum autyzmu mogą funkcjonować w bardzo różny sposób i bardzo różnić się między sobą swoimi zachowaniami i nasileniem problemów,
- zaproszenie do obejrzenia filmu dokumentalnego o chłopaku z zespołem Aspergera <http://www.youtube.com/watch?v=DKthiOJalsI>,
- wyjaśnienie, że zespół Aspergera jest to łżejsza forma autyzmu.

Notatki:

.....

.....

→ Uwaga dla prowadzącego:

Film prezentowany do minuty 05:02.

10. Podsumowanie obu filmów – slajd 8

- prowadzący pyta o cechy charakterystyczne, które uczniowie widzieli u bohaterów obu filmów. Odniesienie do cech wymienianych na początku zajęć,
 - weryfikacja tych cech. Które z wymienionych wcześniej cech było widać u bohaterów. Jakie nowe moglibyśmy dodać?
- uczniowie zapisują cechy na karteczkach, kolejno odczytują je i umieszczają na flipczarcie.

Podczas wymieniania kolejnych grup problemów prowadzący zapisuje na górze arkusza z flipczartu hasła:

- **kontakty społeczne**
- **porozumiewanie się**
- **umiejętności i zainteresowania**

Notatki:

.....

.....

Scenariusz zajęć dla uczniów klas I-III szkoły gimnazjalnej

Temat: „Poznaj Marię, dziewczynę, która lubi mieć plan”

11. Ćwiczenie: Jesteśmy różni – slajd 9

- prowadzący proponuje wspólne ćwiczenie, którego celem jest przyjrzenie się sobie i innym:
 - rozdaje uczniom karty „Jesteśmy różni” (załącznik nr 2),
 - wyjaśnia, by uczniowie zaznaczyli na pierwszej karcie skali ocenę własnych umiejętności w danym zakresie, a następnie ocenili umiejętności Marii i Tomka na podstawie filmów, które widzieli,
- praca indywidualna uczniów – wypełnienie kart,
- dyskusja moderowana na forum całej klasy. Przykładowe pytania:
 - ◆ Czy uczniowie widzą różnice pomiędzy sobą a Marią i Tomkiem?
 - ◆ W czym Maria i Tomek są do siebie podobni, a czym się różnią?
 - ◆ Czy trudno było zaznaczyć ocenę na skalach?
 - ◆ Czy pamiętają, jakie umiejętności mają Maria i Tomek?
 - ◆ Czy pamiętają, jakie trudności mają Maria i Tomek?
 - ◆ Jakie problemy w życiu codziennym mogą wynikać z trudności związanych z autyzmem?
- Prowadzący podsumowuje, że każdy z nas może się bardzo różnić od innych swoimi umiejętnościami, zainteresowaniami, mocnymi i słabymi stronami. Tak samo osoby z autyzmem mogą mieć bardzo różne umiejętności i problemy. Choć wszyscy oni mają problemy z kontaktami z innymi ludźmi, komunikowaniem się z innymi oraz specyficzne, czasem dziwne zainteresowania.

Notatki:

.....

.....

12. W jaki sposób można pomóc osobom z autyzmem – burza mózgów – slajd 10

- prowadzący zdejmuje arkusz z cechami osób z autyzmem z flipczartu i przewiesza go w inne miejsce – tak, żeby uczniowie nadal mogli go widzieć,
 - pisze na nowym arkuszu hasła:
- **Problemy z kontaktami społecznymi**
- ◆ **Pytanie do uczniów:** W jaki sposób można pomóc osobie, która ma problemy z nawiązywaniem kontaktów społecznych, np. z rozpoczynaniem

Scenariusz zajęć dla uczniów klas I-III szkoły gimnazjalnej

Temat: „Poznaj Marię, dziewczynę, która lubi mieć plan”

rozmowy, jak powinniśmy się do niego zwracać, jak zachowywać?

Pomysły: dawać czas na zapoznawanie się z nowymi osobami, starać się nawiązywać kontakt wzrokowy, ale nie być w tym nachalnym, być spokojnym, cierpliwym, proponować wspólne aktywności, ale nie nalegać, jeśli ta osoba od nas odchodzi, nie obrażać się w takich sytuacjach itp.

– Problemy w rozumieniu mowy i komunikowaniu się

◆ **Pytanie do uczniów:** W jaki sposób pomóc osobie, która może mieć problem z rozumieniem mowy i sama dość słabo mówi? Można tu powołać się na sytuację osoby, która przyjeżdża z innego kraju i nie zna zbyt wielu słów w naszym języku.

Pomysły: mówić wolniej, kierować komunikat do osoby, pokazywać przedmioty, obrazki, kiedy się do niego mówi itp.

– Problemy z rozumieniem emocji

◆ **Pytanie do uczniów:** W jaki sposób można pomóc rozumieć emocje komuś, kto ich nie rozumie? Jakbyśmy byli w kraju o zupełnie innej kulturze, gdzie mimika i zachowanie innych może zupełnie coś innego znaczyć, np. tak jak w kulturze Dalekiego Wschodu.

Pomysły: nazywanie tego, co się przeżywa, wyjaśnianie, jak ktoś może się czuć w określonych sytuacjach, np. kiedy dostanie się prezent, kiedy dostanie się złą ocenę, kiedy ktoś nam coś zepsuje itp.

– Problemy ze zmianami, reagowanie strachem na nowe sytuacje

◆ **Pytanie do uczniów:** Jak pomóc osobie, która nie wie, co się zaraz wydarzy i bardzo się tego boi? To tak, jakbyśmy się znaleźli w zupełnie nowym dla nas miejscu, wśród nowych ludzi. Wiemy, że musimy spędzić tu wiele godzin, ale zupełnie nie wiemy, co się będzie z nami działo.

Pomysły: uprzedzanie o tym, co ma się stać, np. o zmianie w planach lekcji, zmianach planów na popołudnie itp. (bardzo pomocny jest plan zajęć).

Notatki:
.....
.....

Scenariusz zajęć dla uczniów klas I-III szkoły gimnazjalnej

Temat: „Poznaj Marię, dziewczynę, która lubi mieć plan”

13. Podsumowanie spotkania – slajd 11

- prowadzący pyta uczniów, czy dowiedzieli się czegoś nowego na zajęciach,
- podkreślenie, że każdy z nas jest inny, tak samo osoby z autyzmem są różne.

Każdy z nas jest wyjątkowy.

Notatki:

.....

.....

14. Omówienie zadania do zrobienia w domu – Quiz „Mity i fakty na temat autyzmu” – slajd 12

Quiz dostępny na stronie internetowej. Na stronie internetowej dostępne także inne materiały na temat zaburzeń ze spektrum autyzmu.

Notatki:

.....

.....

15. Podziękowanie za uczestnictwo w zajęciach i pożegnanie – slajd 13

Notatki:

.....

.....